

PROGRAMA D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA:

La metodologia VTS al CFA Salvador Dalí

Les **Estratègies de Pensament Visual (VISUAL THINKING STRATEGIES-VTS)** són una metodologia educativa que utilitza l'obra d'art per aprendre a mirar, a pensar i a comunicar-se. Té els seus orígens cap als anys 80, al MoMA de Nova York, com a recurs per apropar infants, joves i públic divers al món de l'art, d'una manera més significativa, afrontant el repte de promoure el gaudi i l'interès per les obres.

La seva aplicació implica entendre que l'obra d'art no és l'objecte d'estudi sinó un element mediador que permet l'exploració, la reflexió, l'intercanvi d'idees. Funciona des dels propis referents individuals i des dels indicis i evidències visuals de l'obra, que és el que permet argumentar les hipòtesis, justificar les diferents opinions i assegurar el rigor del diàleg.

L'interès a la nostra escola per la metodologia VTS s'ha desenvolupat a partir de quatre fases:

- a) La participació, el curs passat, de tres docents del nostre claustre en la creació del programa **"L'art de parlar"**, fruit de la col·laboració entre el Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Servei d'Educació al Llarg de la Vida del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya; aquest programa proposa la incorporació de les estratègies de pensament visual amb la finalitat de fomentar un ensenyament competencial de les llengües a les escoles d'adults amb especial atenció a la comunicació oral i a l'alfabetisme transmèdia, entès com un conjunt d'habilitats, pràctiques, valors, sensibilitats i estratègies d'aprenentatge i intercanvi aplicades en el context de les noves cultures col·laboratives
- b) La reflexió, reelaboració i difusió de l'aprenentatge realitzat durant la formació anterior amb l'equip directiu de l'escola, fent una defensa de la metodologia i de la seva aplicabilitat en el nostre context
- c) La introducció, dins de la Programació General Anual (PGA) del curs 2019-20, d'elements d'innovació pedagògica a les nostres aules que vagin encaminats a un aprenentatge més competencial i que s'han concretat amb la creació de dos grups de treball: un, de treball per projectes i l'altre, dedicat a la formació, reflexió i implementació del VTS a la nostra escola
- d) Participació en una formació de mestres al Mnac amb les professionals que imparteixen el VTS al museu. La convocatòria va ser voluntària però hi va haver la participació de tot el claustre. Va ser un primer tast de la part teòrica de la metodologia i una primera experiència on els/les mestres érem els protagonistes de la sessió. La valoració *in situ* va ser positiva i ha estimulat la continuïtat del projecte a les nostres aules.

L'equip pedagògic de Diversitat, que conforma totes aquelles aules del centre on es treballa a partir de didàctiques enfocades a l'atenció a la diversitat com a eix central de la tasca

educativa, recull l'afany i la intenció manifestada al PGA de conèixer i experimentar noves metodologies amb la voluntat d'aglutinar experiències diverses, posar-les en valor, compartir-les i repensar-les.

Per què ens interessa l'aplicació del mètode d'Estratègies de Pensament Visual al CFA Salvador Dalí?

- Perquè creiem que la seva pràctica estimula l'expressió lliure i creativa, exercita les habilitats verbals i comunicatives, promou el diàleg, afavoreix significativament el desenvolupament del pensament crític, creatiu i curós i fomenta la integració dels participants
- La seva experimentació pot impulsar elements clau per l'aprenentatge i el progrés personal i social dels nostres alumnes així com revisar, estimular i promoure reflexions i actuacions en el col·lectiu docent sobre les seves pròpies pràctiques
- Per dues finalitats essencials en el nostre context: la cohesió social i la millora de les competències comunicatives
- Assumim el precepte fonamental que els experts defensen, el VTS afavoreix el progrés individual i col·lectiu de les comunitats educatives que l'apliquen perquè la seva pràctica inclou qüestions educatives fonamentals i que recollim a continuació¹:
  - a) Examinar qüestions i situacions de rellevància local, global i cultural (per exemple, la pobresa, la interdependència econòmica, la migració, la desigualtat, els riscos ambientals, els conflictes, les diferències culturals i els estereotips).
  - b) Entendre i apreciar diferents perspectives i visions del món.
  - c) Adoptar mesures constructives adreçades a una idea de benestar col·lectiu.
  - d) Potenciar l'ús d'un llenguatge no sexista, la curiositat lingüística i cultural de l'alumnat i fomentar actituds de respecte cap a la diversitat
  - e) Ajudar l'alumnat a adquirir estratègies d'intercomprensió i de transferència interlingüística, i habilitats interculturals, amb principis globals i de metodologies comuns.
  - f) Acompanyar-nos en el procés de planificació conjunta d'objectius, continguts i criteris d'avaluació dels diferents àmbits des de la perspectiva de curs o nivell.
  - g) Incentivar la creació d'estructures organitzatives que facilitin el treball cooperatiu del professorat de l'àmbit lingüístic i promoure una gestió eficient dels horaris, amb l'objectiu de rendibilitzar els esforços docents i discents dedicats a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües amb les VTS.
  - h) Promoure la interacció entre els centres del programa, amb l'objectiu d'intercanviar experiències docents i bones pràctiques educatives per a la promoció de l'aprenentatge i ús de les llengües.

---

¹ RESOLUCIÓ EDU/1635/2019, de 12 de juny, per la qual es crea el Programa d'innovació pedagògica L'art de parlar. Annex 1 Contingut del Programa d'innovació pedagògica L'art de parlar 1. Finalitats, objectius i àmbits del Programa d'innovació pedagògica L'art de parlar.

- i) Donar a conèixer i promoure els diferents ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'agenda Educació 2030 de la UNESCO) i els temes i reptes relacionats per a comprendre la importància de la diversitat cultural en tots els seus formats expressius, la igualtat de gènere, la justícia social, la protecció mediambiental i el desenvolupament personal.

Creiem que el nostre context escolar pot desenvolupar l'ampliació d'espais d'aprenentatge com el VTS perquè la seva aplicació ens convida als mestres a provar, investigar i aprendre un nou mètode de treball a les aules.

Al mateix temps, convida als nostres alumnes a gaudir d' experiències noves, positives, centrades en aprenentatges significatius que ells mateixos poden construir a partir de referents propis i, finalment, consolida comunitats d'aprenentatge i recerca perquè la pràctica del VTS fomenta la cohesió social, suma aprenentatges i facilita la millora de la competència comunicativa dins un marc de competències globals: àmbit d'aprendre a aprendre, àmbit social i personal, àmbit de la cultura i els valors, àmbit d'autonomia i iniciativa personal, àmbit artístic i àmbit digital.